

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНІВ
з дисципліни
“ЗЕМЕЛЬНИЙ КАДАСТР”
(для бакалаврів, спеціалістів)**

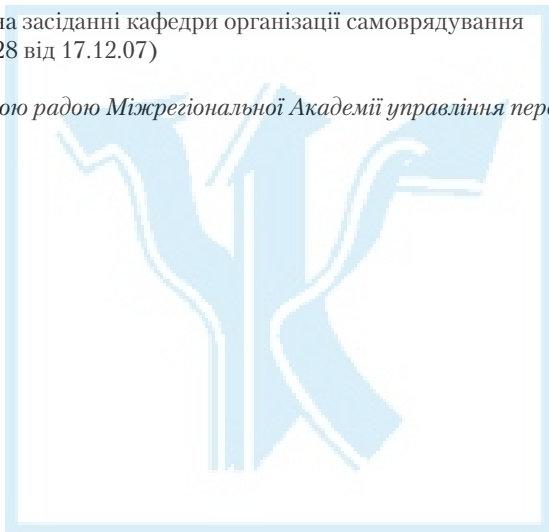
МАУП

Київ 2008

Підготовлено доцентом *В. В. Утвенком* і старшим викладачем
Д. В. Мельниченко кафедри організації самоврядування

Затверджено на засіданні кафедри організації самоврядування
(протокол № 28 від 17.12.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Утвенко В. В., Мельниченко Д. В. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Земельний кадастр” (для бакалаврів, спеціалістів). — К.: МАУП, 2008. — 58 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план, зміст самостійної роботи з дисципліни “Земельний кадастр”, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Самостійна робота студентів є важливою складовою навчального процесу, яка сприяє активізації засвоєння студентом знань та їх реалізації, а також формує вміння навчатися. Це основний засіб опанування навчального процесу студентами у вільний від занять час.

Мета самостійної роботи – сприяти глибокому засвоєнню студентами знань із дисципліни “Земельний кадастр”, необхідних при ефективній підготовці фахівців у сфері аграрного менеджменту, менеджменту землевпорядкування та кадастру, а також в управлінні територіями і земельними угіддями населених пунктів. Методичні матеріали передбачають опанування у повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність. Згідно із Земельним кодексом України 2001 р. для забезпечення раціонального використання земельних ресурсів введено державний земельний кадастр. Отже, державний земельний кадастр треба розглядати як одну із функцій загальної системи управління земельними ресурсами. Державний земельний кадастр також призначений для забезпечення необхідною інформацією органів державної влади та місцевого самоврядування, зацікавлених підприємств, установ і організацій, а також громадян з метою регулювання земельних відносин, раціонального використання та охорони земель, визначення розміру плати за землю і цінності земель у складі природних ресурсів, контролю за їх використанням. Крім цього, метою вивчення навчальної дисципліни “Земельний кадастр” є:

- забезпечення оволодіння методологією ведення державного земельного кадастру;
- опанування можливості користуватися основними управлінськими формами та методами, необхідними для вирішення завдань у сфері земельного кадастру;
- ознайомлення з міжнародним досвідом у галузі земельного кадастру.

Основними завданнями ведення державного земельного кадастру є: забезпечення повноти відомостей про всі земельні ділянки; застосування єдиної системи просторових координат та системи ідентифікації земельних ділянок; запровадження єдиної системи земельно-кадастрової інформації та її вірогідності.

Самостійна робота студентів з дисципліни “Земельний кадастр” охоплює близько 60 % часу, необхідного для виконання основної освітньої програми з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти та науки України щодо кількості годин аудиторних занять на тиждень. Зміст самостійної роботи студентів з дисципліни “Земельний кадастр” визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями викладача.

Розглядаються форми самостійної роботи студентів, порядок організації та контролю самостійної роботи, подаються основні питання з курсу дисципліни, питання для самоконтролю, теми рефератів, а також тестові завдання.

Сучасний державний земельний кадастр, як і будь-яка сфера діяльності, розглядається у двох аспектах пізнання: як держаний захід (практичний) і як навчальна дисципліна (теоретичний). Як державний захід земельний кадастр становить єдину державну систему земельно-кадастрових робіт. Ця система встановлює процедуру визначення факту виникнення або припинення права власності на земельні ділянки і права користування ними та містить сукупність відомостей і документів про місце розташування та правовий режим цих ділянок, їх оцінювання, класифікацію земель, кількісну та якісну характеристику, розподіл серед власників землі та землекористувачів. Як навчальна дисципліна державний земельний кадастр не обмежується вивченням змісту системи земельно-кадастрових робіт, а розглядається за чітко визначеними вимогами і принципами. Такий підхід до вивчення державного земельного кадастру дає змогу майбутнім фахівцям не лише накопичувати суму необхідних знань, а й висвітлює їх різні аспекти, трансформацію і взаємозв'язок, значно поліпшуючи можливості і сферу їх практичного застосування з урахуванням нових реалій, що виникли в умовах переходу країни до ринкової економіки. Реаліями сьогодення є те, що здійснення земельної реформи, розвиток багатокладної економіки, формування різних підприємницьких структур, передача землі у власність громадян пов'язані з процесом утворення великої кількості земельних ділянок через їх парцеляцію. За таких умов зростає значення державного управління земельними ресурсами, ефективність якого багато в чому залежить від земельно-кадастрових даних, зокрема від створення системи реєстрації земельних ділянок. Поступово трансформується і ставлення до землі. Вона визначається товаром майбутнього земельного ринку, а тому все більшої ваги набуває питання вартісної оцінки

земель, яка з теоретичного простору переходить до площини практичного навантаження, стаючи життєво необхідною для економіки держави.

У результаті самостійного опанування навчальної дисципліни “Земельний кадастр” студенти повинні

знати:

- теоретико-методологічні засади земельного кадастру;
- інформаційне забезпечення земельно-кадастрових даних;
- складові державного земельного кадастру;
- земельний кадастр зарубіжних країн;

уміти:

- розв’язувати практичні ситуації, що виникають у сфері земельного кадастру, на основі національного законодавства;
- виконувати весь комплекс робіт з кадастрового зонування, кадастрових зйомок, обліку й оцінювання земельних ресурсів у системі ведення державного земельного кадастру, а також мати навички роботи з нормативно-правовими актами у сфері земельного кадастру.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ЗЕМЕЛЬНИЙ КАДАСТР”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінарські (практичні) заняття	Самостійна робота студентів
1	2	3	4	5
	Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади земельного кадастру			
1	Зміст, призначення і види державного земельного кадастру	2		5
2	Принципи і методологічні основи державного земельного кадастру	2		5

1	2	3	4	5
3	Управління системою державного земельного кадастру	2	2	4
4	Місце державного земельного кадастру у складі кадастру природних ресурсів	2		5
5	Земельні ресурси як об'єкт державного земельного кадастру	2	2	4
6	Управління земельними ресурсами на регіональному рівні	2	2	5
7	Історичний розвиток земельно-кадастрових робіт на території України	2		5
Змістовий модуль II. Інформаційне забезпечення земельно-кадастрових даних та автоматизація ведення державного земельного кадастру				
8	Земельно-кадастрові дані, методи їх отримання, аналізу і систематизації	2		5
9	Зйомки та обстеження території при земельному кадастрі, їх зміст і порядок ведення	2		5
10	Статистичні методи отримання, обробки й аналізу даних земельного кадастру	2	2	4
11	Текстові і планово-картографічні матеріали державного земельного кадастру	2		5
12	Автоматизація ведення державного земельного кадастру	2	2	4
13	Геоінформаційні системи і технології в земельному кадастрі. Моніторинг у системі державного земельного кадастру	2		5
Змістовий модуль III. Складові державного земельного кадастру				
14	Кадастрове зонування	2	2	4
15	Кадастрові зйомки	2		5
16	Бонітування ґрунтів	2	2	4
17	Економічна оцінка земель	2	2	5
18	Грошова оцінка земель	2	2	5
19	Державна реєстрація земельних ділянок	2		5

1	2	3	4	5
20	Облік кількості та якості земель	2	2	4
	Змістовий модуль IV. Земельний кадастр у зарубіжних країнах			
21	Земельний кадастр у зарубіжних країнах	4		5
Разом годин: 162		44	20	98

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

з дисципліни

“ЗЕМЕЛЬНИЙ КАДАСТР”

Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади земельного кадастру

Тема 1. Зміст, призначення і види державного земельного кадастру

1. Поняття державного земельного кадастру.
2. Об'єкт державного земельного кадастру.
3. Призначення державного земельного кадастру.
4. Основні завдання ведення державного земельного кадастру.
5. Складові державного земельного кадастру.
6. Види земельного кадастру залежно від змісту і порядку його проведення.
7. Основний (первинний) земельний кадастр.
8. Поточний (наступний) земельний кадастр.
9. Відмінності основного та поточного земельного кадастру.

Питання і завдання для самоконтролю

1. Розкрийте зміст державного земельного кадастру.
2. Покажіть призначення державного земельного кадастру.
3. Назвіть види земельного кадастру залежно від змісту і порядку його проведення.
4. Що є об'єктом державного земельного кадастру?
5. Покажіть мету та завдання дисципліни.
6. Що таке первинний земельний кадастр?
7. Розкрийте сутність поточного земельного кадастру.
8. Виділіть складові державного земельного кадастру.

Теми рефератів

1. Поняття державного земельного кадастру.
2. Види державного земельного кадастру.
3. Теоретичні основи ведення державного земельного кадастру.
4. Роль земельного кадастру в управлінні земельними ресурсами в сучасній Україні.
5. Містобудівний кадастр України.

Тестові завдання

1. Державний земельний кадастр відповідно до українського законодавства:

- а) становить єдину державну систему земельно-кадастрових робіт, яка розглядає процедуру визнання факту виникнення або припинення права власності на земельні ділянки і права користування ними, та містить сукупність відомостей і документацій про місце розташування та правовий режим цих ділянок, їх оцінку, класифікацію земель, кількісну та якісну характеристику, розподіл серед власників землі та землекористувачів;
- б) державну систему реєстрації земель населених пунктів промислового, сільськогосподарського призначення, земель запасу, резервного фонду та з особливим режимом використання, яка містить відомості про оцінку, кількісну та якісну характеристику земель;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

2. Складовими державного земельного кадастру є:

- а) кадастрове зонування, кадастрова зйомка;
- б) бонітування ґрунтів, економічне оцінювання земель;
- в) грошова оцінка земель, державна реєстрація земельних ділянок, облік кількості та якості земель;
- г) правильні відповіді "а" і "в";
- д) усі відповіді правильні.

3. Із розвитком суспільства, коли змінювалися форми оподаткування населення, вносилися певні зміни у земельний кадастр, у результаті чого розрізняють такі основні його види:

- а) за маєтками (господарствами);
- б) за угіддями;
- в) за окремими ділянками;

- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “а” і “в”;
- е) правильні відповіді “б” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

4. Містобудівний кадастр складається з:

- а) кадастрових планів та реєстрів землекористування;
- б) будинкових споруд, інженерних мереж та вулично-дорожньої мережі;
- в) топографічних карт міст та аналітичних баз даних;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) усі відповіді правильні.

Література [5; 6; 11; 17; 18; 21; 22; 34; 38]

Тема 2. Принципи і методологічні основи державного земельного кадастру

1. Основні принципи земельного кадастру: його єдність, законність, безперервність, об'єктивність, економічність, наочність і доступність.
2. Земельна рента. Диференціальний дохід.
3. Економічні, організаційно-господарські і природно-історичні чинники оцінки земель.
4. Абсолютна земельна рента.
5. Монопольна земельна рента.

Питання і завдання для самоконтролю

1. Основні принципи земельного кадастру.
2. Розкрийте сутність поняття “диференціальний дохід”.
3. Схарактеризуйте економічні чинники оцінювання земель.
4. Розкрийте значення природно-історичних чинників в оцінюванні земель.
5. Основні положення державного земельного кадастру.
6. Проаналізуйте принципи наочності й доступності у державному земельному кадастрі.
7. Що таке абсолютна земельна рента?

Теми рефератів

1. Принципи державного земельного кадастру.
2. Методологічні основи державного земельного кадастру.

3. Земельна рента в сучасній Україні.
4. Розвиток орендних відносин у сучасній Україні.
5. Методика оцінювання земель в Україні: регіональний аспект.

Тестові завдання

1. До основних завдань ведення державного земельного кадастру належать:

- а) забезпечення повноти відомостей про всі земельні ділянки;
- б) оцінювання землі як природного ресурсу і засобу виробництва у сільському та лісовому господарстві;
- в) застосування єдиної системи просторових координат та системи ідентифікації земельних ділянок;
- г) запровадження єдиної системи земельно-кадастрової інформації та її вірогідності;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “б” – “г”;
- є) правильні відповіді “а”, “в”, “г”;
- ж) усі відповіді правильні.

2. Завданням основного (первинного) земельного кадастру є:

- а) початкове отримання або уточнення відомостей про правовий, господарський і природний стан земель та внесення цих даних у земельно-кадастрові документи;
- б) виявлення і внесення у земельно-кадастрові документи змін, що відбулися у використанні земель після проведення основного земельного кадастру;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

3. Завданням поточного земельного кадастру є:

- а) початкове отримання або уточнення відомостей про правовий, господарський і природний стан земель та внесення цих даних у земельно-кадастрові документи;
- б) виявлення і внесення у земельно-кадастрові документи змін, що відбулися у використанні земель після проведення основного земельного кадастру;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

4. До основних чинників державного земельного кадастру, які впливають на земельну ренту і диференціальний дохід, належать:

- а) економічні чинники;
- б) організаційно-господарські чинники;
- в) природно-історичні чинники;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “а” і “в”;
- е) правильні відповіді “б” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- д) правильних відповідей немає.

Література [5; 11; 17; 35]

Тема 3. Управління системою державного земельного кадастру

- 1. Державне управління земельним кадастром.
- 2. Упорядкування відносин між учасниками державного земельного кадастру.
- 3. Структура системи ведення державного земельного кадастру.
- 4. Державний і самоврядний контроль за здійсненням державного земельного кадастру.
- 5. Наукове, кадрове і фінансове забезпечення державного земельного кадастру.

Питання і завдання для самоконтролю

- 1. Розкрийте сутність державного управління земельним кадастром.
- 2. Яким чином здійснюється упорядкування відносин між учасниками державного земельного кадастру?
- 3. Покажіть особливості ведення державного контролю за здійсненням державного земельного кадастру.
- 4. Яким чином здійснюється контроль з боку органів місцевого самоврядування за здійсненням державного земельного кадастру?
- 5. Висвітліть структуру системи ведення державного земельного кадастру.
- 6. У чому полягає наукове забезпечення державного земельного кадастру?

7. Розкрийте особливості фінансового забезпечення державного земельного кадастру.

Теми рефератів

1. Структура системи ведення державного земельного кадастру.
2. Державне управління системою земельного кадастру.
3. Регіональне управління системою земельного кадастру.
4. Муніципальне управління системою земельного кадастру.
5. Кадрове забезпечення державного земельного кадастру.

Тестові завдання

1. До завдань центральних органів виконавчої влади з управління земельними ресурсами не належать:

- а) забезпечення державної політики в галузі державного земельного кадастру;
- б) розробка концепцій і програми ведення державного земельного кадастру;
- в) розмежування функцій ведення і повноважень між гілками влади з управління земельним кадастром;
- г) розробка проектів правових і нормативних актів з питань ведення державного земельного кадастру;
- д) методичне і матеріально-технічне забезпечення державного земельного кадастру;
- е) організація проведення земельно-кадастрових робіт;
- є) розвиток сфери земельно-кадастрових послуг на принципах ринкових відносин.

2. Замовниками земельно-кадастрової інформації можуть виступати:

- а) центральні органи виконавчої влади, органи виконавчої влади регіонів і районів, органи місцевого самоврядування;
- б) громадяни та юридичні особи, що претендують на надання їм земельної ділянки;
- в) іноземні громадяни;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "а" і "в";
- е) правильні відповіді "б" і "в";
- є) усі відповіді правильні.

3. Підставою для проведення земельно-кадастрових робіт є:

- а) рішення центральних органів виконавчої влади, органів виконавчої влади регіонів і районів, органів місцевого самоврядування;
- б) заяви (клопотання) громадян і юридичних осіб щодо оцінювання земельних ділянок або їх надання, які направляються у відповідні органи виконавчої влади або місцевого самоврядування, у віданні яких знаходяться землі;
- в) договори між громадянами і юридичними особами (власниками земельних ділянок, землекористувачами, орендарями) і розроблювачами земельно-кадастрової документації;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “а” і “в”;
- е) правильні відповіді “б” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

4. Знайдіть неправильну відповідь. Завданням ліцензування з діяльності в галузі державного земельного кадастру не являється:

- а) створення конкурентного середовища;
- б) забезпечення використання відомостей і правових режимів, передбачених земельно-кадастровою документацією;
- в) забезпечення надання послуг за встановленими рівнями якості земельно-кадастрових робіт;
- г) забезпечення доступності послуг;
- д) захист прав споживачів.

Література [5; 8; 10–13; 18; 26; 29]

Тема 4. Місце державного земельного кадастру у складі кадастру природних ресурсів

1. Поняття природних ресурсів. Державний водний кадастр.
2. Державний кадастр родовищ корисних копалин.
3. Державний лісовий кадастр.
4. Місце земельного кадастру у складі кадастру природних ресурсів.
5. Поняття землі як об'єкта земельного кадастру.
6. Визначення державного земельного кадастру відповідно до Земельного кодексу України.

Питання і завдання для самоконтролю

1. Покажіть місце земельного кадастру у складі кадастру природних ресурсів.
2. Яка роль земельного кадастру в регулюванні земельних відносин?
3. Розкрийте сутність державного водного кадастру.
4. Виокремте основні складові державного водного кадастру.
5. Розкрийте структуру державного лісового кадастру.
6. Державний кадастр родовищ корисних копалин. Покажіть його основні складові.

Теми рефератів

1. Місце земельного кадастру у складі кадастру природних ресурсів.
2. Особливості розвитку державного лісового кадастру на регіональному рівні.
3. Державний кадастр родовищ корисних копалин в Україні та за кордоном: порівняльна характеристика.
4. Земельний кодекс України та інші нормативно-правові акти про державний земельний кадастр.
5. Земля як об'єкт державного земельного кадастру.

Тестові завдання

1. Стосовно природних ресурсів державний земельний кадастр включає:

- а) дані обліку кількісних і якісних показників реєстрації водокористувань;
- б) дані обліку використання вод;
- в) відомості про кількість та якість запасів основних і супутніх корисних копалин та компонентів кожного родовища;
- г) гірничо-технічні, гідрогеологічні та інші умови розробки родовища і його геологічно-економічну оцінку;
- д) правильні відповіді "а" і "б";
- е) правильні відповіді "в" і "г";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

2. Кадастр родовищ корисних копалин містить:

- а) дані обліку кількісних і якісних показників реєстрації водокористувань;

- б) дані обліку використання вод;
- в) відомості про кількість та якість запасів основних і супутніх корисних копалин та компонентів кожного родовища;
- г) гірничо-технічні, гідрогеологічні та інші умови розробки родовища і його геологічно-економічну оцінку;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

3. Державний лісовий кадастр включає:

- а) державну реєстрацію землекористувань;
- б) кількісний облік лісових ресурсів;
- в) якісну характеристику лісових земель;
- г) бонітування ґрунтів;
- д) економічну оцінку лісів;
- е) правильні відповіді “б” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

4. Кількісний облік ресурсів у державному лісовому кадастрі проводиться:

- а) шляхом інвентаризації лісового фонду з подальшим виявленням і відображенням поточних змін;
- б) шляхом забезпечення типологічної класифікації лісових земель, при якій виокремлюються порівняно однорідні умови розміщення лісових насаджень;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

5. Якісний облік ресурсів у державному лісовому кадастрі проводиться:

- а) шляхом інвентаризації лісового фонду з подальшим виявленням і відображенням поточних змін;
- б) шляхом забезпечення типологічної класифікації лісових земель, при якій виокремлюються порівняно однорідні умови розміщення лісових насаджень;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

Література [5; 11; 21; 30; 38]

Тема 5. Земельні ресурси як об'єкт державного земельного кадастру

1. Земельні ресурси та їх категорії.
2. Земельна ділянка як основна земельно-кадастрова одиниця.
3. Угіддя як елемент земельного кадастру.
4. Класифікація угідь.
5. Земельний фонд України у складі світових земельних ресурсів та сучасний стан його використання.

Питання і завдання для самоконтролю

1. На які категорії поділяються за цільовим призначенням усі землі України як об'єкт земельного кадастру?
2. Які землі належать до земель сільськогосподарського призначення?
3. Що являє собою земельна ділянка як основна земельно-кадастрова одиниця?
4. На яких правах може використовуватись земельна ділянка?
5. Що називається угіддям?
6. Як класифікуються угіддя при земельному кадастрі?
7. Назвіть сільськогосподарські угіддя.
8. Назвіть несільськогосподарські угіддя.

Теми рефератів

1. Земельні ресурси та їх категорії.
2. Земельні ресурси як об'єкт державного земельного кадастру.
3. Земельна ділянка як основна земельно-кадастрова одиниця.
4. Угіддя як елемент земельного кадастру.
5. Земельний фонд адміністративно-територіальної одиниці як об'єкт регіонального управління земельними ресурсами.

Тестові завдання

1. Землями сільськогосподарського призначення у державному земельному кадастрі визнаються землі:

- а) надані для виробництва сільськогосподарської продукції;
- б) надані для здійснення сільськогосподарської науково-дослідної та навчальної діяльності;
- в) надані для розміщення виробничої інфраструктури або призначення для цих цілей;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) усі відповіді правильні.

2. До земель рекреаційного призначення належать землі, які:

- а) використовуються для організації відпочинку населення;
- б) використовуються для туризму та проведення спортивних заходів;
- в) мають природні лікувальні властивості;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) усі відповіді правильні.

3. До земель оздоровчого призначення належать землі, які:

- а) використовуються для організації відпочинку населення;
- б) використовуються для туризму та проведення спортивних заходів;
- в) мають природні лікувальні властивості;
- г) правильні відповіді “а” і “в”;
- д) усі відповіді правильні.

4. До ріллі належать:

- а) земельні ділянки, які систематично обробляються під посіви сільськогосподарських культур;
- б) чисті пари, включаючи посіви багаторічних трав у полях сівозмін зі строком користування, передбаченим сівозмiнами;
- в) вивідні поля.
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) усі відповіді правильні.

5. Пасовищами називають землі, які:

- а) покриті багаторічною трав'яною рослинністю, що систематично використовуються для випасання худоби, непридатні для сінокосів і не є перелогами;
- б) є підкормовими і карантинними ділянками, а також ділянками скотопрогонів;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

Література [1; 5; 7; 8; 11]

Тема 6. Управління земельними ресурсами на регіональному рівні

1. Теоретичні засади управління земельними ресурсами на регіональному рівні.

2. Оптимізація землекористування як складова організаційно-економічного механізму управління земельними ресурсами в регіоні.
3. Землеустрій — основоположний механізм управління в галузі використання та охорони земельних ресурсів.
4. Земельний фонд адміністративно-територіальної одиниці як об'єкт регіонального управління земельними ресурсами.
5. Оцінка ефективності управлінських дій.

Питання і завдання для самоконтролю

1. Схарактеризуйте землеустрій як основоположний механізм управління земельними ресурсами.
2. Визначте теоретичні засади управління земельними ресурсами на регіональному рівні.
3. Розкрийте організаційно-економічні механізми управління земельними ресурсами в регіоні.
4. Дайте оцінку ефективності управлінських дій.
5. Яким чином здійснюється управління земельними ресурсами сільськогосподарського призначення?
6. Як проводиться управління охороною земельних ресурсів в умовах ринкової економіки на регіональному рівні?
7. Розкрийте специфіку управління земельними ресурсами населених пунктів на регіональному рівні.

Теми рефератів

1. Сучасний стан державного земельного кадастру.
2. Теоретичні засади управління земельними ресурсами на регіональному рівні.
3. Практичні засади управління земельними ресурсами на регіональному рівні.
4. Управління земельними ресурсами сільськогосподарського призначення та з особливим режимом використання на регіональному рівні.
5. Управління земельними ресурсами населених пунктів.

Тестові завдання

1. Предметом управління земельними ресурсами є:

- а) знання, які необхідні для організації ефективного використання земель сільськогосподарського призначення та земель населених пунктів;

- б) знання, які уможливають приведення земельних ресурсів відповідно до потреб суспільства згідно з чинним законодавством та відповідно до закону функціонування і розвитку земельних відносин;
- в) знання, які необхідні для організації ефективного використання землі промислових підприємств, транспорту, зв'язку, оборони, природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) усі відповіді правильні.

2. Особливістю використання земельних ресурсів як об'єкта управління на регіональному рівні у сучасній Україні є те, що:

- а) земельні угіддя є складовою єдиної продуктивної сили природи;
- б) земля хоч і є продуктом природи, але її родючість визначається людською діяльністю, що не є дармовим благом;
- в) раціональне використання землі може здійснюватися тільки з урахуванням світла, тепла, води, повітря, які забезпечують нормальний розвиток біогеоценозів;
- г) використання земель повинно мати диференційований характер, зумовлений ґрунтово-кліматичними і територіальними умовами;
- д) правильні відповіді “б” і “г”;
- е) усі відповіді правильні.

3. Кадастрове землевпорядкування населених пунктів на регіональному рівні повинно передбачати:

- а) кадастрову зйомку земельних ділянок та встановлення меж земельних ділянок на місцевості;
- б) відновлення меж земельних ділянок на місцевості та виготовлення кадастрового плану;
- в) визначення і встановлення на місцевості меж земельних ділянок та проведення державної землевпорядної експертизи;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) усі відповіді правильні.

4. Управління охороною земельних ресурсів включає:

- а) екологічні аспекти;
- б) концептуальні аспекти;
- в) фінансові аспекти;

- г) правильні відповіді “б” і “в”;
- д) усі відповіді правильні.

Література [1; 5; 8; 10; 11; 13; 33; 36; 37]

Тема 7. Історичний розвиток земельно-кадастрових робіт на території України

1. Земельно-кадастрові роботи в Наддніпрянській Україні в дореволюційний період.
2. Розвиток системи державного земельного кадастру в Західній Україні в другій половині XIX – на початку XX ст.
3. Становлення земельного кадастру за часів радянської влади.
4. Розвиток державного земельного кадастру в умовах реформування земельних відносин в Україні.
5. Організаційно-методичне забезпечення ведення державного земельного кадастру.

Питання і завдання для самоконтролю

1. У чому полягає сутність оцінки земель за методом В. В. Доукаєва?
2. Дайте характеристику природно-історичного методу ведення державного земельного кадастру.
3. У чому полягає сутність статистико-економічного методу?
4. З якою метою проводилися земельно-кадастрові роботи в дореволюційній Росії?
5. На яких українських землях застосовувався польський та чеський методи ведення державного земельного кадастру?
6. Коли було прийнято постанову Ради Міністрів СРСР “Про порядок ведення державного земельного кадастру”?

Теми рефератів

1. Історичний розвиток земельно-кадастрових робіт на території України.
2. Земельно-кадастрові роботи в Наддніпрянській Україні в дореволюційний період.
3. Земельно-кадастрові роботи в Західній Україні в міжвоєнний період (20–30-ті роки XX ст.).
4. Система державного земельного кадастру в радянській Україні в період перебудови.

5. Внесок українських вчених у становлення та розвиток вітчизняної системи державного земельного кадастру.

Тестові завдання

1. На рубежі XIX–XX ст. на теренах Східної Галичини застосовувалися наступні кадастри:

- а) чеський;
- б) австро-угорський;
- в) польський;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) усі відповіді правильні.

2. Порядок ведення державного земельного кадастру вперше було започатковано в СРСР на законодавчому рівні:

- а) у 1965 р.;
- б) у 1966 р.;
- в) у 1967 р.;
- г) у 1968 р.;
- д) у 1969 р.;
- е) у 1970 р.;
- є) правильних відповідей немає.

3. Постанову Ради Міністрів СРСР “Про порядок ведення державного земельного кадастру” було прийнято:

- а) у березні 1976 р.;
- б) у червні 1976 р.;
- в) у червні 1977 р.;
- г) у березні 1978 р.;
- д) у травні 1978 р.;
- д) у червні 1978 р.;
- е) правильних відповідей немає.

4. Важливою віхою в історії земельно-кадастрових робіт у перші роки незалежності України було проведення у 1993 р. бонітування ґрунтів. Роботи з бонітування ґрунтів включали:

- а) уточнення природно-сільськогосподарського районування земельного фонду;
- б) складання списків агровиробничих груп ґрунтів;
- в) проведення агроекологічного обґрунтування розміщення сільськогосподарських культур;

- г) збирання та обробку даних про властивості ґрунтів;
- д) розробку шкали бонітування ґрунтів;
- е) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “б” і “в”;
- є) правильні відповіді “г” і “д”;
- ж) усі відповіді правильні;
- з) правильних відповідей немає.

Література [5; 9; 11; 20]

**Змістовий модуль II. Інформаційне забезпечення
земельно-кадастрових даних
та автоматизація ведення державного
земельного кадастру**

***Тема 8. Земельно-кадастрові дані, методи їх отримання,
аналізу і систематизації***

1. Земельно-кадастрові дані про правовий, природний і господарський стан земель.
2. Показники земельного кадастру.
3. Методи отримання і аналізу земельно-кадастрових даних.
4. Систематизація земельно-кадастрових відомостей.
5. Класифікація, аналіз і синтез земельно-кадастрових відомостей.

Питання і завдання для самоконтролю

1. Що покладено в основу методики розробки земельного кадастру в Україні?
2. Яким чином можуть впливати земельно-кадастрові дані на господарський стан земель?
3. Визначте основні показники державного земельного кадастру.
4. Назвіть основні методи отримання земельно-кадастрових даних.
5. Яким чином здійснюється класифікація земельно-кадастрових відомостей?
6. Розкрийте синтез земельно-кадастрових відомостей.

Теми рефератів

1. Земельно-кадастрові дані: методи їх отримання, аналізу і систематизації.
2. Методи отримання земельно-кадастрових даних.

3. Сутність радіолокаційного методу отримання інформації про земельні ресурси.
4. Аналіз і систематизація земельно-кадастрових даних у державному земельному кадастрі.
5. Принципи розробки державного земельного кадастру в Україні.

Тестові завдання

1. Для обліку якості земель потрібні показники, що характеризують не тільки розміри площ угідь, а й природні властивості ґрунтів, які визначають їх якість. До таких показників належать:

- а) тип ґрунту та механічний склад;
- б) забезпеченість ґрунтів поживними речовинами, кислотність та еродованість;
- в) засоленість, солонцюватість та солончаковість;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

2. Для обчислення площ земельних ділянок використовується:

- а) метод проведення зйомки місцевості;
- б) метод обстеження земель;
- в) метод збору, обробки й аналізу статистичних даних про господарське використання земель;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

3. Для визначення показників властивості ґрунтів використовується:

- а) метод проведення зйомки місцевості;
- б) метод обстеження земель;
- в) метод збору, обробки й аналізу статистичних даних про господарське використання земель;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;

- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

4. Для економічного оцінювання ґрунтів використовується:

- а) метод проведення зйомки місцевості;
- б) метод обстеження земель;
- в) метод збору, обробки й аналізу статистичних даних про господарське використання земель;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

Література [5; 10; 11; 17; 22; 34]

Тема 9. Зйомки та обстеження території при земельному кадастрі, їх зміст і порядок ведення

1. Аерофотозйомки місцевості.
2. Наземні теодолітні і мензульні зйомки місцевості.
3. Дистанційні методи зондування.
4. Землі (аерокосмічні методи): багатоспектральні зйомки в оптичному та інфрачервоному діапазонах і радіолокаційні зйомки.
5. Завдання аерокосмічних методів зйомок земної поверхні. Коригування планово-картографічних матеріалів.
6. Агрогосподарські обстеження земель.
7. Спеціальні обстеження земель: ґрунтові, агрохімічні, меліоративні і геоботанічні.

Питання і завдання для самоконтролю

1. Назвіть види обстежень, які забезпечують земельно-кадастрову інформацію.
2. Які обстеження належать до спеціальних обстежень? Розкрийте їх зміст.
3. Розкрийте сутність аерофотозйомок місцевості.
4. Схарактеризуйте основні види наземних зйомок місцевості.
5. Що таке мензульні зйомки місцевості?
6. Яким чином здійснюються агрогосподарські обстеження земель?
7. Розкрийте характерні риси коригування планово-картографічних матеріалів.

Теми рефератів

1. Види обстежень, які забезпечують земельно-кадастрову інформацію.
2. Система зйомок при земельному кадастрі, їх зміст і порядок проведення.
3. Система обстеження при земельному кадастрі: зміст і порядок проведення.
4. Дистанційні методи зондування місцевості.
5. Спеціальні обстеження земель у державному земельному кадастрі.

Тестові завдання

1. Матеріали аерофотозйомок земельно-кадастрових даних дають можливість:

- а) скласти як кількісну, так і якісну характеристики земельних ділянок;
- б) визначити площі, межі переходу ґрунтових відмінностей, ділянок, які потребують різних меліоративних, культуртехнічних заходів, а також межі ділянок з різною трав'янистою рослинністю;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

2. До методів отримання інформації про земельні ресурси з космічних апаратів належать:

- а) багатоспектральні зйомки в оптичному та інфрачервоному діапазонах;
- б) багатоспектральні зйомки в інфрафіолетовому діапазоні;
- в) радіолокаційні зйомки;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "а" і "в";
- е) усі відповіді правильні.

3. Організація раціонального використання і вивчення земельних ресурсів за допомогою аерокосмічних методів зйомок земної поверхні передбачає виконання таких завдань:

- а) виявлення деградованих земель, розробки заходів для якісного поліпшення стану земель, захисту ґрунтів від ерозії, боротьби із засоленням і заболоченням, виявлення і ліквідації забруднення продуктивних земель;

- б) здійснення дієвого контролю за використанням земель у різних галузях народного господарства;
- в) оцінки впливу сільськогосподарського виробництва та навколишнього середовища;
- г) уточнення строків дозрівання сільськогосподарських культур;
- д) діагностику захворюваності сільськогосподарських культур із визначенням осередків виникнення і поширення хвороб рослин;
- е) короткострокове прогнозування рівнів урожайності сільськогосподарських культур у регіонах країни на основі оцінювання стану і розвитку посівів тощо;
- є) правильні відповіді “а”–“в”;
- ж) правильні відповіді “г”–“д”;
- з) усі відповіді правильні.

4. Обстеження ґрунтів поділяються на:

- а) агрогосподарські;
- б) спеціальні;
- в) аерокосмічні;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

Література [5; 10; 11; 34]

Тема 10. Статистичні методи отримання, обробки й аналізу даних земельного кадастру

1. Сутність статистичного спостереження.
2. Основні форми, види та способи статистичного спостереження.
3. Зведення і групування даних земельного кадастру.
4. Абсолютні, відносні та середні величини.
5. Ряди динаміки. Індекси.
6. Статистичні методи аналізу даних земельного кадастру.

Питання і завдання для самоконтролю

1. Назвіть статистичні методи аналізу даних земельного кадастру.
2. У чому полягає сутність статистичного спостереження?
3. Назвіть форми та види статистичного спостереження.
4. Що таке зведення статистичних даних?

5. Що показують абсолютні величини?
6. Що характеризують відносні величини?
7. Що виражають середні величини?
8. Що характеризують мода і медіана?
9. Що таке ряди динаміки?
10. Що називають індексами?

Теми рефератів

1. Сутність та форми статистичного спостереження.
2. Статистичні методи аналізу даних земельного кадастру.
3. Статистичні методи обробки даних у державному земельному кадастрі.
4. Особливості зведення і групування даних земельного кадастру.
5. Основні форми, види та способи статистичного спостереження у державному земельному кадастрі: регіональний аспект.

Тестові завдання

1. Сутність статистичного спостереження полягає:

- а) у планомірному, науково-організованому збиранні масових даних про явища і процеси громадського життя, необхідних для вирішення певних питань;
- б) в отриманні вихідної інформації для вивчення певного об'єкта дослідження;
- в) у збиранні даних про розподіл земель між власниками землі, землекористувачами, склад угідь, ґрунтовий покрив, посівні площі, урожайність, кількість добрив;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) усі відповіді правильні;
- є) правильних відповідей немає.

2. До основних форм статистичного спостереження належать:

- а) статистична звітність;
- б) статистичний перепис;
- в) періодичне спостереження;
- г) поточне спостереження;
- д) правильні відповіді "а" і "б";
- е) правильні відповіді "в" і "г";
- є) усі відповіді правильні.

3. За часом проведення статистичні спостереження поділяються на:

- а) безперервні спостереження;
- б) переривчасті спостереження;
- в) тимчасові спостереження;
- г) постійні спостереження;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

4. До основних способів статистичного спостереження належать:

- а) безпосереднє спостереження;
- б) документальний спосіб;
- в) опитування;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “в” і “г”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

Література [5; 10; 11; 17; 22; 34]

Тема 11. Текстові і планово-картографічні матеріали державного земельного кадастру

1. Поняття текстових матеріалів державного земельного кадастру.
2. Поняття картографічних матеріалів державного земельного кадастру.
3. Основні текстові земельно-кадастрові документи.
4. Основні картографічні матеріали державного земельного кадастру.

Питання і завдання для самоконтролю

1. Назвіть основні картографічні матеріали державного земельного кадастру.
2. Покажіть основні текстові земельно-кадастрові документи.
3. Яким чином здійснюється поділ земельно-кадастрової інформації?
4. Покажіть роль органів місцевого самоврядування у формуванні текстових та планово-картографічних матеріалів державного земельного кадастру.

5. Яким чином здійснюється формування текстових та планово-картографічних матеріалів державного земельного кадастру на регіональному рівні?

Теми рефератів

1. Основні картографічні та текстові земельно-кадастрові документи.
2. Формування текстових та планово-картографічних матеріалів державного земельного кадастру на загальнодержавному рівні.
3. Формування текстових та планово-картографічних матеріалів державного земельного кадастру на регіональному рівні.
4. Роль органів місцевого самоврядування у формуванні текстових та планово-картографічних матеріалів державного земельного кадастру.

Тестові завдання

1. Текстові матеріали в державному земельному кадастрі проводяться у вигляді:

- а) таблиць;
- б) пояснювальних записок;
- в) складання звітів;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “а” і “в”;
- е) правильні відповіді “б” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

2. До табличних матеріалів земельно-кадастрової документації належать:

- а) контурні відомості та експлікація земель;
- б) дані про характеристику якості ґрунтів;
- в) статистичні дані для економічної оцінки земель;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “а” і “в”;
- е) правильні відповіді “б” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

3. Основними картографічними матеріалами, які слугують основою для ведення державного земельного кадастру є:

- а) кадастрові плани земельної ділянки кварталу, зони населеного пункту;

- б) чергові кадастрові плани, які створюються у межах кадастрового кварталу, кадастрової зони або населеного пункту загалом;
- в) індексні кадастрові карти;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “а” і “в”;
- е) правильні відповіді “б” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

4. Уся узагальнена текстова земельно-кадастрова інформація на місцевому, регіональному і державному рівнях відображається:

- а) у земельно-кадастровому балансі земельних ресурсів відповідно до району (міста), регіону та України;
- б) у зведених реєстрах земельних ділянок за формами власності;
- в) у Поземельній книзі;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “а” і “в”;
- е) правильні відповіді “б” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

Література [5; 11; 17; 22; 40]

Тема 12. Автоматизація ведення державного земельного кадастру

1. Необхідність створення автоматизованої системи ведення державного земельного кадастру.
2. Завдання і зміст програми створення автоматизованої системи ведення державного земельного кадастру.
3. Правове та організаційне забезпечення створення автоматизованої системи ведення державного земельного кадастру.
4. Інформаційне забезпечення створення автоматизованої системи ведення державного земельного кадастру.
5. Здійснення програми і порядок ведення автоматизованої системи державного земельного кадастру.

Питання і завдання для самоконтролю

1. Як поділяється земельно-кадастрова інформація?
2. Види земельно-кадастрової інформації.
3. Розкрийте головні завдання програми створення автоматизованої системи ведення державного земельного кадастру.

4. Яким чином здійснюється порядок автоматизованої системи ведення державного земельного кадастру?
5. З якою метою створюється автоматизована система ведення державного земельного кадастру?

Теми рефератів

1. Автоматизація ведення державного земельного кадастру.
2. Правове забезпечення створення автоматизованої системи ведення державного земельного кадастру.
3. Організаційне забезпечення створення автоматизованої системи ведення державного земельного кадастру.
4. Інформаційне забезпечення створення автоматизованої системи ведення державного земельного кадастру.
5. Кадрове забезпечення створення автоматизованої системи ведення державного земельного кадастру.

Тестові завдання

1. Ведення державного земельного кадастру виключно на паперових носіях певною мірою стримує такі функції управління земельними ресурсами, як:

- а) оцінювання землі;
- б) функціонування цивілізованого ринку землі;
- в) проведення податкової та інвестиційної політики держави;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “а” і “в”;
- е) правильні відповіді “б” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

2. Автоматизована система державного земельного кадастру містить дані про:

- а) реєстрацію землеволодінь і землекористувань;
- б) облік кількості та якості земель;
- в) бонітування ґрунтів;
- г) економічне і грошове оцінювання земель;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

3. На всіх рівнях (район, область, республіка) комплекс технічних засобів об'єднаних у єдину локальну мережу, повинен забезпечити:

- а) широкодоступний режим користування базами даних;
- б) введення і виведення на паперові носії алфавітно-цифрових і графічних даних;
- в) можливість архівації інформаційного фонду на магнітних носіях;
- г) надійний зв'язок між компонентами системи через комунальну мережу і канали широкого смугового зв'язку;
- д) можливість підключення системи до державної і міждержавної інформаційних систем;
- е) правильні відповіді “а” – “в”;
- є) правильні відповіді “в” – “д”;
- ж) усі відповіді правильні.

4. Інформаційна база автоматизованої системи ведення державного земельного кадастру складається з:

- а) класифікаторів і кодифікаторів;
- б) актуальних даних;
- в) ретроспективних даних;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “в” і “г”;
- е) усі відповіді правильні.

Література [5; 11; 24; 29]

Тема 13. Геоінформаційні системи і технології в земельному кадастрі. Моніторинг у системі державного земельного кадастру

1. Сутність геоінформаційних систем і технологій у державному земельному кадастрі.
2. Види геоінформаційних систем і технологій.
3. Аналіз технології створення карт із застосуванням ГІС-пакетів GeoDraw/GeoGraph і MapInfo.
4. Картографічні особливості ГІС-пакетів GeoDraw/GeoGraph і MapInfo.
5. Моніторинг у системі державного земельного кадастру.
6. Цілі та завдання моніторингу.

Питання і завдання для самоконтролю

1. Дайте визначення поняття “геоінформаційні технології”.
2. Яким чином здійснюється створення ГІС-пакетів у земельному кадастрі?
3. Геоінформаційні системи і технології в земельному кадастрі.
4. Дайте оцінку ролі геоінформаційних технологій в інформаційному забезпеченні державного земельного кадастру.
5. Покажіть роль геоінформаційних технологій в інформаційному забезпеченні управління земельними ресурсами в системі державного земельного кадастру.
6. Визначте цілі та завдання моніторингу в державному земельному кадастрі.

Теми рефератів

1. Геоінформаційні системи і технології в земельному кадастрі.
2. Види геоінформаційних систем і технологій у державному земельному кадастрі.
3. Моніторинг у системі управління земельними ресурсами.
4. Моніторинг у системі державного земельного кадастру.

Тестові завдання

1. Геоінформаційні технології – це:

- а) автоматизована інформаційна система, призначена для обробки просторово-часових даних, основою інтеграції яких слугує географічна інформація;
- б) розвиток систем автоматизованого забезпечення з використанням сучасних технологій мультимедіа (обробітку та надання аудіо- та відеоінформації);
- в) сукупність технічних, програмних і організаційних проблемно-орієнтованих засобів збирання, кодування, зберігання, математичної обробки просторово-координованих даних для моделювання забезпечення процесів управління, аналізу і прогнозу навколишнього середовища територіального природно-господарського комплексу;

2. Основні завдання програми створення автоматизованої системи ведення державного земельного кадастру, прийнятої Постановою Кабінету Міністрів України 2 грудня 1997 р.:

- а) у створенні на основі новітніх комп'ютерних та інформаційних технологій дієвого механізму автоматизованого ведення державного земельного кадастру;

- б) у сприянні розвитку ринкових відносин в аграрному секторі економіки;
- в) у підтвердженні права власників та користувачів на земельні ділянки;
- г) у вдосконаленні механізмів розрахунку розміру платежів за землю;
- д) правильні відповіді “а” і “в”;
- е) усі відповіді правильні.

3. Завданням моніторингу в системі державного земельного кадастру є:

- а) прогнозування змін у землекористуванні, які очікуються від господарської діяльності, що можуть виникнути при цьому;
- б) збирання інформації, необхідної для ведення державного земельного кадастру, організації землевпорядкування та землекористування, здійснення державного контролю за використанням і охороною земель з метою запобігання негативним процесам;
- в) розробка заходів реагування, адекватних екологічному стану земель;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) усі відповіді правильні;
- е) правильних відповідей немає.

4. Основними принципами моніторингу в системі оцінювання земельних ресурсів є:

- а) принцип законності даних систем моніторингу земель;
- б) принцип об'єктивності інформації;
- в) системний підхід як об'єкт дослідження територій;
- г) усі відповіді правильні.

Література [5; 11; 17; 22]

Змістовий модуль III. Складові державного земельного кадастру

Тема 14. Кадастрове зонування

1. Правові основи кадастрового зонування земель.
2. Кадастрове зонування, його зміст, принципи та призначення: встановлення меж функціонального використання земель; встановлення границь обмежень та обтяжень використання зе-

мель; встановлення меж оціночних районів та зон; створення системи кадастрових номерів (кадастрова нумерація земельних ділянок).

3. Оформлення матеріалів кадастрового зонування територій.
4. Розгляд, погодження та затвердження матеріалів кадастрового зонування.

Питання і завдання для самоконтролю

1. З якою метою проводиться кадастрове зонування?
2. Що таке кадастрова зона і кадастровий квартал?
3. Яким чином здійснюється встановлення меж кадастрового зонування земель?
4. Розкрийте структуру кадастрового номера земельної ділянки.
5. Порядок оформлення матеріалів кадастрового зонування територій.
6. Ким затверджуються матеріали кадастрового зонування територій?

Теми рефератів

1. Зміст кадастрового зонування.
2. Правові основи кадастрового зонування земель.
3. Принципи та призначення кадастрового зонування земель.
4. Регіональні особливості кадастрового зонування земель.
5. Кадастрове зонування земель у сучасній Україні на місцевому рівні.

Тестові завдання

1. Згідно із Земельним кодексом України охоронні зони створюються:

- а) навколо особливо цінних природних об'єктів культурної спадщини, гідрометеорологічних станцій тощо, з метою охорони і захисту їх від несприятливих антропогенних впливів;
- б) уздовж лінії зв'язку електропередачі земель транспорту, навколо промислових об'єктів для забезпечення нормальних умов їх експлуатації, запобігання ушкодженню, а також зменшення їх негативного впливу на людей та довкілля, суміжні землі та інші природні об'єкти;
- в) уздовж державного кордону України;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "а" і "в";

- е) правильні відповіді “б” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

2. Відповідного до Земельного кодексу України власники земельних ділянок і землекористувачі зобов'язані:

- а) використовувати їх за цільовим призначенням, дотримуватись вимог законодавства про охорону довкілля;
- б) не порушувати прав власників суміжних земельних ділянок та землекористувачів, дотримуватись правил добросусідства та обмежень пов'язаних зі встановленням земельних сервітутів та охоронних зон;
- в) зберігати геодезичні знаки, протиерозійні споруди, мережі зрошувальних та осушувальних систем;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “а” і “в”;
- е) правильні відповіді “б” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

3. Кадастрове зонування включає встановлення:

- а) місця розташування обмежень щодо використання земель;
- б) меж кадастрових зон та кварталів;
- в) меж оцінювання районів і зон;
- г) кадастрових номерів адміністративно-територіальних одиниць;
- д) правильні відповіді “а” і “г”;
- ді) усі відповіді правильні.

4. Кадастровий номер земельної ділянки — це:

- а) унікальний код на території України, який присвоюється кожній земельній ділянці з метою її ідентифікації і залишається незмінним упродовж усього часу фізичного та юридичного існування земельної ділянки як єдиного цілого;
- б) ідентифікаційний код земельної ділянки, який присвоюється їй з метою оподаткування та встановлення обтяження на використання власником земельної ділянки або її частини в обсязі, передбаченому законом або договором;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

Література [5; 8; 11; 15; 17; 27]

Тема 15. Кадастрові зйомки

1. Комплекс робіт кадастрових зйомок.

2. Поняття межі земельної ділянки.
3. Підстави для проведення кадастрової зйомки.
4. Зміст робіт із кадастрових зйомок на підготовчому етапі.
5. Зміст робіт із кадастрових зйомок на виробничому етапі.
6. Порядок розгляду і затвердження матеріалів кадастрової зйомки меж земельних ділянок.
7. Застосування сучасних інструментів при кадастровій зйомці та їх переваги над традиційними інструментами.

Питання і завдання для самоконтролю

1. Який комплекс робіт передбачають кадастрові зйомки?
2. Що є підставою для проведення кадастрової зйомки?
3. Дайте визначення поняття “межі земельної ділянки”.
4. Який порядок розгляду і затвердження матеріалів кадастрової зйомки меж земельних ділянок?
5. Схарактеризуйте діагностичні ознаки ґрунтів, які беруться до уваги при бонітуванні.
6. У чому полягає кореляційний аналіз залежності урожайності культур від природних властивостей ґрунтів?
7. Хто затверджує матеріали кадастрової зйомки меж земельних ділянок?

Теми рефератів

1. Кадастрові зйомки у державному земельному кадастрі України.
2. Порядок розгляду і затвердження матеріалів кадастрової зйомки меж земельних ділянок.
3. Застосування сучасних інструментів при кадастровій зйомці та їх переваги над традиційними інструментами.
4. Етапи кадастрових зйомок у системі державного земельного кадастру України.
5. Регіональні особливості проведення кадастрових зйомок у державному земельному кадастрі.

Тестові завдання

1. Кадастрові зйомки — це:

- а) польове обстеження, яке проводиться з метою пошуку та уточнення розташування меж земельних ділянок;

- б) уточнення агрономічним групуванням ґрунтів, де облік якості за природною родючістю виражається у балах при порівнянні їх із середньою багаторічною урожайністю основних сільськогосподарських культур;
- в) складова державного земельного кадастру, що є комплексом робіт, які виконуються для визначення та відновлення меж земельних ділянок;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “а” і “в”;
- е) правильні відповіді “б” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

2. Кадастрова зйомка передбачає:

- а) геодезичне встановлення меж земельних ділянок, погодження меж земельної ділянки із суміжними власниками та землекористувачами;
- б) відновлення меж земельної ділянки на місцевості, встановлення меж частин земельної ділянки, які містять обмеження та обтяження щодо використання землі;
- в) виготовлення кадастрового плану;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “а” і “в”;
- е) правильні відповіді “б” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

3. Знайдіть неправильну відповідь. Підготовчий етап кадастрової зйомки не включає:

- а) розробку технічного завдання на виконання робіт;
- б) підготовку робочого кадастрового плану (схеми) виконання робіт;
- в) польове обстеження земельних ділянок з уточненням їх меж;
- г) процес збирання, вивчення забезпечення правовими земельно-кадастровими та планово-картографічними матеріалами.

4. Знайдіть неправильну відповідь. Виробничий етап кадастрових зйомок не включає:

- а) складання списку власників земельних ділянок та землекористувачів;
- б) розробку технічного завдання та виконання робіт;
- в) польове обстеження земельних ділянок з уточненням їх меж;

- г) геодезичне встановлення (відновлення) меж земельних ділянок;
- д) погодження меж земельних ділянок із суміжними власниками та землекористувачами;
- е) встановлення меж зон обмежень і обтяжень щодо використання земельних ділянок.

Література [2; 5; 8; 11; 17; 22]

Тема 16. Бонітування ґрунтів

1. Правові основи та народногосподарська потреба в проведенні бонітування ґрунтів.
2. Бонітування ґрунтів, його мета, зміст, принципи та призначення.
3. Порядок виконання робіт з бонітування ґрунтів: уточнення природно-сільськогосподарського районування; складання експлікації агровиробничих груп ґрунтів; збирання та обробка даних про властивості ґрунтів.
4. Розробка шкал бонітування ґрунтів: шкали за урожайністю основних сільськогосподарських культур; шкали за природними властивостями ґрунтів.
5. Зіставлення шкал за природними властивостями та урожайністю культур та визначення пропорційних показників.

Питання і завдання для самоконтролю

1. Що таке бонітування ґрунтів?
2. Що є об'єктом і предметом бонітування?
3. Критерії бонітування ґрунтів.
4. Що покладено в основу розробки шкал бонітування ґрунтів?
5. Як перевіряються і затверджуються шкали бонітування ґрунтів?
6. Які є методи визначення діагностичних ознак бонітування ґрунтів?
7. Назвіть види картографічних матеріалів, які використовуються при бонітуванні ґрунтів.
8. Схарактеризуйте документацію з бонітування ґрунтів.
9. Що є основою морфологічного методу бонітування ґрунтів?
10. Як класифікують ґрунти і характеризується їх родючість?
11. Яким чином проводиться бонітування ґрунтів стосовно окремих культур?

12. Які властивості ґрунтів впливають на їх оцінку?
13. У чому полягає вегетаційний метод бонітування ґрунтів?
14. Як проводиться бонітування ґрунтів господарств, районів, областей?
15. Які є методи визначення урожайності культур на оцінюваних агрогрупах ґрунтів?

Теми рефератів

1. Правові основи та народногосподарська потреба в проведенні бонітування ґрунтів.
2. Бонітування ґрунтів у державному земельному кадастрі України.
3. Порядок виконання робіт з бонітування ґрунтів у державному земельному кадастрі.
4. Методика бонітування ґрунтів у роботах В. В. Докучаєва.
5. Огляд методик бонітування ґрунтів у системі державного земельного кадастру України.

Тестові завдання

1. Знайдіть неправильну відповідь. Бонітуванням ґрунтів є:

- а) виявлення наявності обмеження земельної ділянки щодо її використання в господарській діяльності;
- б) уточнення агрономічного групуванням ґрунтів, де облік якості за природною родючістю виражається у балах при порівнянні їх із середньою багаторічною урожайністю основних сільськогосподарських культур, а на природних кормових угіддях — з виходом сіна і зеленою масою;
- в) спеціалізована класифікація ґрунтів за їх продуктивністю, заснована на об'єктивних ознаках (властивостях) самих ґрунтів, найважливіших для росту сільськогосподарських культур і корелюючих із середньою багаторічною урожайністю;
- г) порівняльна оцінка якості ґрунтів за їх основними природними властивостями, які мають сталий характер та істотно впливають на урожайність сільськогосподарських культур, вирощуваних у конкретних природнокліматичних умовах.

2. Знайдіть неправильну відповідь. При розробці агрокліматичного обґрунтування розміщення сільськогосподарських культур керуються такими принципами:

- а) значення культури в народному господарстві;

- б) вплив метеорологічних умов на швидкість розвитку і строки настання основних фенофаз;
- в) при спільності кліматичних умов;
- г) вплив метеорологічних умов на урожай.

3. Знайдіть неправильну відповідь. При визначенні форм і спільності зв'язку між урожайністю сільськогосподарських культур і властивостями ґрунтів потрібно керуватися наступними принципами:

- а) вплив метеорологічних умов на урожай;
- б) зв'язки повинні встановлюватися на певних екологічно близьких групах ґрунтів з властивими їм водним, поживним, тепловим і біохімічним режимами;
- в) при порівняльних рівнях інтенсивності землеробства;
- г) при спільності кліматичних умов;
- д) для певних екологічних груп культур;
- е) для різних територіальних підрозділів — природно-сільськогосподарська провінція, округ, район.

4. При бонітуванні ґрунтів потрібно скласти такі оціночні шкали:

- а) за властивостями ґрунтів;
- б) за даними оцінки вартості земель;
- в) за урожайністю сільськогосподарських культур або продуктивністю кормових угідь;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

Література [3; 5; 11; 16; 21]

Тема 17. Економічна оцінка земель

1. Сутність економічної оцінки земель у державному земельному кадастрі.
2. Загальні положення економічної оцінки земель.
3. Показники економічної оцінки земель.
4. Визначення показників економічної оцінки земель.
5. Складання шкал економічної оцінки земель.

Питання і завдання для самоконтролю

1. Що таке економічна оцінка земель?
2. Що є предметом оцінки земель?
3. Назвіть види економічної оцінки земель.
4. Дайте визначення поняття загальної економічної оцінки земель.
5. Розкрийте сутність поняття часткової економічної оцінки земель.
6. За якими показниками проводиться економічна оцінка земель?
7. В яких одиницях визначаються показники економічної оцінки земель?
8. Дайте характеристику показників економічної оцінки земель.
9. Схарактеризуйте застосування кадастрових цін при визначенні диференціального доходу.
10. Розкрийте порядок складання шкал економічної оцінки земель.

Теми рефератів

1. Економічна оцінка земель у державному земельному кадастрі України.
2. Регіональні особливості економічної оцінки земель.
3. Показники економічної оцінки земель.
4. Застосування кадастрових цін при визначенні диференціального доходу.
5. Підготовчі роботи при економічній оцінці земель у державному земельному кадастрі.

Тестові завдання

1. Економічна оцінка землі – це:

- а) грошова оцінка землі, що здійснюється на основі витрат на освоєння та облаштування території з урахуванням природно-кліматичних та інших інженерно-геологічних умов, адміністративно-ландшафтної та історико-культурної цінності;
- б) оцінка землі як природного ресурсу і засобу виробництва у сільському і лісовому господарстві та як просторового базису в суспільному виробництві за показниками, що характеризують продуктивність земель, ефективність їх використання та дохідність з одиниці площі;

- в) оцінювання землі, що здійснюється з метою економічного регулювання земельних відносин при укладанні цивільно-правових угод, передбачених законодавством України, визначення розмірів земельного податку тощо і проводиться для земель промисловості, транспорту, зв'язку, оборони та іншого призначення; земель природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення, земель лісового і водного фондів; земель запасу;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “а” і “в”;
- е) усі відповіді правильні;
- є) правильних відповідей немає.

2. У практиці земельно-оціночних робіт використовують такі способи визначення середньої багаторічної врожайності сільськогосподарських культур за групами ґрунтів:

- а) вибірковий метод;
- б) кореляційно-регресійний аналіз за середніми багаторічними даними господарств;
- в) експертизи врожайності на пробних майданчиках і контрольних ділянках;
- г) спосіб аналогів;
- д) досвід спеціалістів і працівників господарств;
- е) правильні відповіді “а” — “в”;
- є) правильні відповіді “г” і “д”;
- ж) усі відповіді правильні.

3. Кадастрові ціни складаються із:

- а) собівартості одиниці продукції у гіршій зоні (групі господарств, групі регіонів), де вироблюваний додатковий продукт з розрахунку на людину-годину затраченої живої праці дорівнює середній нормі додаткового продукту в матеріальному виробництві країни загалом з урахуванням рівня фондоозброєності використовуваної праці порівняно із середнім рівнем;
- б) звичайного (безрентного) додаткового продукту, який припадає на одиницю цього продукту із розрахунку на людину-годину живої праці, затраченого у цій гіршій зоні сільськогосподарського виробництва;
- в) усі відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

4. Шкалою оцінки є:

- а) таблиця, в якій в абсолютних (грн/га) і відносних (балах) одиницях відображається рівень родючості земель;
- б) таблиця, в якій в абсолютних (грн/га) і відносних (балах) одиницях відображається рівень продуктивності земель;
- в) таблиця, в якій в абсолютних (грн/га) і відносних (балах) одиницях відображається рівень дохідності земель;
- г) правильні відповіді “а” і “в”;
- д) усі відповіді правильні;

Література [5; 11; 15; 21; 22; 35; 39]

Тема 18. Грошова оцінка земель

1. Нормативна грошова оцінка земель.
2. Грошова оцінка земель сільськогосподарського призначення.
3. Грошова оцінка земель населених пунктів.
4. Грошова оцінка земель несільськогосподарського призначення.
5. Індикація грошової оцінки земель.
6. Загальні положення проведення експертної грошової оцінки земельних ділянок.
7. Принципи експертної оцінки земельних ділянок.
8. Методичні підходи до експертної оцінки земельних ділянок.
9. Узгодження та інтерпретація результатів та складання звіту з експертної грошової оцінки.

Питання і завдання для самоконтролю

1. Назвіть нормативно-правову базу нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів.
2. Схарактеризуйте інформаційну базу нормативної грошової оцінки.
3. Як враховується функціональне використання земельної ділянки в населених пунктах при визначенні її грошової оцінки?
4. Які нормативно-правові акти визначають методiku та порядок грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення за межами населених пунктів?
5. Які методи використовуються для визначення експертної грошової оцінки земельних ділянок?
6. Проаналізуйте принципи експертної оцінки земельних ділянок.

7. Як проводиться інтерпретація результатів, отриманих за різними методичними підходами?
8. Основні вимоги до звіту з експертної оцінки земельної ділянки.

Теми рефератів

1. Нормативна грошова оцінка земель.
2. Експертна грошова оцінка земельних ділянок.
3. Принципи експертної оцінки земельних ділянок.
4. Грошова оцінка земель сільськогосподарського призначення.
5. Грошова оцінка земель населених пунктів.

Тестові завдання

1. Знайдіть неправильну відповідь. У межах населеного пункту базова вартість одного квадратного метра земель диференціюється на економіко-планувальні зони, які встановлюються на основі економічної оцінки території з урахуванням таких чинників:

- а) неоднорідності функціонально-планувальних якостей території;
- б) тепло- і вологозабезпеченості вегетаційного періоду;
- в) доступності до центру, місць концентрації трудової діяльності, центрів громадського обслуговування, місць масового відпочинку;
- г) рівня інженерного забезпечення та благоустрою території;
- д) рівня розвитку сфери обслуговування населення;
- е) екологічної якості території;
- є) привабливості середовища (різноманітність місць прикладання праці, наявність історико-культурних та природних пам'яток тощо).

2. Знайдіть неправильну відповідь. Інформаційною базою для грошової оцінки земель є відомості:

- а) державних кадастрів (земельного, лісового, водного);
- б) землевпорядної документації;
- в) лісовпорядної документації;
- г) водновпорядної документації;
- д) містобудівної документації;
- е) проектно-технічної документації;

- є) інвентаризації земель;
- ж) даних державної статистичної звітності.

3. Знайдіть неправильну відповідь. До регіональних чинників у грошовій оцінці земель промисловості, транспорту, зв'язку, оборони та іншого призначення належать:

- а) дані про інженерне облаштування земельної ділянки та про об'єкти нерухомого майна, що на ній розташовані;
- б) віддаленість від адміністративного центру;
- в) віддаленість від найближчого населеного пункту, що має магістральні шляхи сполучення (залізниці, автомагістралі загальнодержавного значення, морські та річкові порти, аеропорти);
- г) входження до приміської зони великих міст;
- д) входження в зони радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи.

4. Знайдіть неправильну відповідь. Інформаційною базою для оцінки земельних ділянок є:

- а) відомості державного земельного кадастру (місце розташування, кількісна і якісна характеристики земельної ділянки, її правовий режим, функціональне використання, дані економічної та грошової оцінки);
- б) проект відведення земельної ділянки;
- в) відомості про природні, економічні, історико-культурні, екологічні та містобудівні особливості розташування земельної ділянки;
- г) містобудівна документація та місцеві правила забудови;
- д) дані про інженерне облаштування земельної ділянки та про об'єкти нерухомого майна, що на ній розташовані;
- е) дані про входження до приміської зони великих міст;
- є) дані про ціни продажу (оренди) подібних земельних ділянок, що склалися на ринку на момент оцінки;
- ж) дані статистичної звітності.

5. Оцінка ринкової вартості землі ґрунтується на таких важливих принципах:

- а) попиту і пропозиції;
- б) найкращого і найвигіднішого варіанта використання;
- в) додаткової продуктивності;
- г) зміни і очікування;

- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “а”–“в”;
- є) усі відповіді правильні.

8. При застосуванні методичного підходу, який ґрунтується на капіталізації чистого доходу від земельної ділянки, наводяться конкретні розрахунки:

- а) валового та чистого річного доходу від ефективного використання земельної ділянки з урахуванням обтяжень та обмежень щодо її використання;
- б) ставки капіталізації щодо конкретної земельної ділянки з урахуванням без ризикових відсоткових ставок, ризику на інвестування та ліквідність земельної ділянки;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

Література [4; 5; 11; 15; 21]

Тема 19. Державна реєстрація земельних ділянок

1. Значення державної реєстрації земельних ділянок у сучасних умовах.
2. Визначення реєстрації земельних ділянок.
3. Об'єкти при реєстрації земельних ділянок.
4. Суб'єкти реєстрації земельних ділянок.
5. Характеристика Державного реєстру земель.
6. Зміст кадастрової справи. Характеристика Книги записів реєстрації державних актів.
7. Призначення Поземельної книги. Складові Поземельної книги.

Питання і завдання для самоконтролю

1. Дайте визначення реєстрації земельних ділянок.
2. Схарактеризуйте Державний реєстр земель.
3. Розкрийте значення державної реєстрації земельних ділянок у сучасних умовах.
4. Назвіть суб'єктів державної реєстрації земельних ділянок.
5. Розкрийте зміст кадастрової справи.
6. Схарактеризуйте Книги записів реєстрації державних актів.
7. Основні складові Поземельної книги.

Теми рефератів

1. Державна реєстрація земельних ділянок у сучасній Україні.
2. Нормативно-правове забезпечення державної реєстрації земельних ділянок у сучасній Україні.
3. Характеристика Державного реєстру земель.
4. Призначення Поземельної книги.
5. Суб'єкти та об'єкти державної реєстрації земельних ділянок.

Тестові завдання

1. Об'єктами реєстрації земельних ділянок є:

- а) об'єкти землі та нерухомості;
- б) суб'єкти прав на земельні ділянки та нерухомість;
- в) права на земельні ділянки;
- г) документи;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) усі відповіді правильні.

2. Державний земельний кадастр складається з:

- а) Книги записів реєстрації державних актів на право власності та на право користування землею, договорів оренди землі із зазначенням кадастрових номерів земельних ділянок;
- б) Поземельної книги, яка містить відомості про кадастровий номер, місцезнаходження, площу, цільове призначення, правовий режим, у тому числі обмеження і обтяження щодо використання землі, вартість земельної ділянки, кадастровий план;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

3. Внесення відомостей про земельні ділянки у державний реєстр земель проводиться після:

- а) формування кадастрової справи;
- б) нанесення земельної ділянки на черговий кадастровий план;
- в) присвоєння земельній ділянці кадастрового номера;
- г) усі відповіді правильні.

4. До складу Поземельної книги входять:

- а) опис земельної ділянки (об'єкта реєстрації);
- б) опис будівель і споруд на земельній ділянці;
- в) кадастровий план земельної ділянки;

- г) опис правових документів земельної ділянки та об'єктів нерухомості;
- д) інформація щодо власника (користувача) земельної ділянки;
- е) опис правового режиму на земельній ділянці та об'єкта нерухомості;
- є) правильні відповіді “а”–“в”;
- ж) правильні відповіді “г”–“е”;
- з) правильні відповіді “а”–“д”;
- и) усі відповіді правильні.

Література [5; 11; 17; 21–23; 28; 31; 38]

Тема 20. Облік кількості та якості земель

1. Поняття обліку земель. Об'єкт обліку кількості земель.
2. Класифікація угідь при обліку кількості земель.
3. Порядок ведення обліку кількості земель.
4. Особливості обліку зрошуваних і осушуваних земель.
5. Види обліку земель залежно від його змісту і порядку проведення.
6. Основний облік земель.
7. Завдання поточного обліку земель.
8. Поняття обліку кількості земель.
9. Основні таксономічні одиниці при класифікації земельного фонду.
10. Категорії придатності за чинною класифікацією земельного фонду.
11. Обстеження, що проводяться для забезпечення вивчення якісного стану ґрунтів. Ґрунтове обстеження.

Питання і завдання для самоконтролю

1. Що таке облік земель?
2. Назвіть об'єкт обліку земель.
3. Структура стандартної класифікації земель. Схарактеризуйте її.
4. Назвіть основні види обліку земель у державному земельному кадастрі.
5. Яким чином проводиться основний облік земель у державному земельному кадастрі?
6. Покажіть основні види обліку земель.

7. Яким чином проводять ґрунтові обстеження земель?
8. Назвіть чинники, що впливають на класифікацію земель.

Теми рефератів

1. Поняття обліку кількості та якості земель.
2. Місце та значення обліку кількості і якості земель у державному земельному кадастрі.
3. Структура обліку кількості та якості земель у державному земельному кадастрі.
4. Види картографічних матеріалів, які використовуються при якісному обліку земель.
5. Регіональні особливості обліку кількості та якості земель у державному земельному кадастрі сучасної України.

Тестові завдання

1. Основне завдання обліку кількості земель полягає:

- а) у відображенні відомостей, які характеризують земельні угіддя за природними та набутими властивостями, що впливають на їх родючість, а також за ступенем забруднення ґрунтів;
- б) у тому, щоб схарактеризувати кожен земельну ділянку, землеволодіння і землекористування щодо їх розмірів, складу угідь, їх підвидів відповідно до прийнятої класифікації;
- в) усі відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

2. Облік кількості земель здійснюється за системою, яка складається з таких рівнів:

- а) базовий;
- б) районний;
- в) обласний;
- г) регіональний;
- д) національний;
- е) правильні відповіді “а” – “в”;
- є) правильні відповіді “а”, “г” і “д”;
- ж) усі відповіді правильні.

3. Облік якості земель відображає:

- а) характеристику кожної земельної ділянки, землеволодіння і землекористування щодо їх розмірів, складу угідь, їх підвидів відповідно до прийнятої класифікації;

- б) відомості, які характеризують земельні угіддя за природними та набутими властивостями, що впливають на їх родючість, а також за ступенем забруднення ґрунтів;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

4. Облік якості земельних угідь у межах видів земель проводиться за:

- а) механічним складом ґрунту;
- б) ступенем засоленості;
- в) солонцюватістю;
- г) кислотністю;
- д) вологістю;
- е) заболоченістю;
- є) кам'янистістю;
- ж) еродованістю;
- з) забрудненням як продуктами хімізації сільського господарства, так і техногенним, включаючи радіонуклідне;
- и) рельєфом місцевості;
- і) товщиною гумусового горизонту;
- ї) вмістом гумусу;
- й) забезпеченістю ґрунтів фосфором, калієм, іншими елементами;
- к) правильні відповіді “а”, “в” – “є”, “з” – “й”;
- л) правильні відповіді “а”, “в” – “й”;
- м) усі відповіді правильні.

Література [5; 8; 11; 15; 17; 21; 35]

Змістовий модуль IV. Земельний кадастр у зарубіжних країнах

Тема 21. Земельний кадастр у зарубіжних країнах

1. Земельний кадастр у країнах Америки: США, Канади.
2. Земельний кадастр у країнах Європи: Великій Британії, Франції, Австрії, Німеччині, Болгарії, Польщі, Угорщині, Румунії.
3. Земельний кадастр у Росії.
4. Земельний кадастр у країнах СНД.
5. Земельний кадастр у країнах Азії й Африки.

Питання і завдання для самоконтролю

1. Сучасний стан розвитку системи державного земельного кадастру в країнах Європи.

2. На чому ґрунтувалися земельні кадастри більшості країн світу?
3. Розкрийте зміст міланського земельного кадастру.
4. Яким чином розвивається система державного земельного кадастру в країнах Близького Сходу?
5. Розкрийте характерні риси розвитку державного земельного кадастру в країнах Латинської Америки.

Теми рефератів

1. Земельний кадастр у Російській Федерації.
2. Сучасний державний земельний кадастр в Україні та Російській Федерації: порівняльна характеристика.
3. Державний земельний кадастр у США.
4. Державний земельний кадастр у країнах ЄС та СНД, порівняльна характеристика.
5. Особливості розвитку державного земельного кадастру в країнах Центральної Європи (Польща, Угорщина, Румунія, Болгарія).

Тестові завдання

1. Спеціальна служба охорони ґрунтів у системі міністерства сільського господарства США складається з:

- а) центрального органу;
- б) філіалів в округах;
- в) філіалів у штатах;
- г) близько 2400 районних осередків охорони ґрунтів;
- д) близько 2700 районних осередків охорони ґрунтів;
- е) правильні відповіді “а”, “в” і “г”;
- є) правильні відповіді “а”–“в”, “д”;
- ж) правильні відповіді “а”–“г”.

2. У процесі реєстрації землі у Франції вирішення технічних завдань полягає у наступному:

- а) складання кадастрових планів;
- б) ідентифікація та опис земельних ділянок — парцел, встановлення їх власників;
- в) оцінювання землі і визначення обґрунтованої норми земельного податку.

3. Знайдіть неправильну відповідь. У Німеччині усі земельні ділянки в кадастрі нерухомості поділені на певні групи і види використання:

- а) безпосередньо сільськогосподарські та лісогосподарські види використання — рілля, сади, виноградники, природні кормові угіддя, ліси;
- б) землі, непридатні для обробітку, — покриті водою, болота, пустирі;
- в) інші види використання — забудовані землі, зайняті дорогами, аеродромами, спортмайданчиками тощо.
- г) такі види, що змінюються, тобто земельні ділянки використовуються то як рілля, то як кормові угіддя.

4. Знайдіть неправильну відповідь. У Польщі залежно від природних властивостей ґрунтів і врожайності сільськогосподарських культур орні землі поділяються на такі основні класи:

- а) найкращі;
- б) кращі;
- в) дуже добрі;
- г) добрі;
- д) середні;
- е) погані;
- є) дуже погані.

5. Зазначте, які землі у В'єтнамі належать до третього класу:

- а) які не мають обмежень у використанні;
- б) придатні лише для помірного пасовищного використання і лісонасадження;
- в) круті схили, що мають серйозні обмеження і непридатні для вирощування однорічних культур;
- г) рівнинні, погано дреновані та періодично затоплювані, придатні лише для вирощування рису;
- д) придатні для систематичного обробітку й вирощування більшості сільськогосподарських культур із застосуванням прийомів захисту ґрунтів від ерозії, посіву багаторічних культур.

Література [5; 6; 30; 32]

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Дорош О. С.* Управління земельними ресурсами на регіональному рівні. — К.: ТОВ “ЦЗРУ”, 2004 — 142 с.
2. *Козьмук П. Ф., Беспалько Р. І.* Державний земельний кадастр: Навч. посіб. — Чернівці: Рута, 2001. — Ч. 1. — 67 с.
3. *Козьмук П. Ф., Беспалько Р. І.* Державний земельний кадастр: Навч. посіб. — Чернівці: Рута, 2002. — Ч. 3. — 42 с.
4. *Лихогруд М. Г.* Методичні основи грошової оцінки земель в Україні: Наук. вид. / Ю. Ф. Дехтяренко, М. Г. Лихогруд, Ю. М. Манцевич, Ю. М. Палеха. — К.: Профі, 2002. — 256 с.
5. *Теоретичні основи державного земельного кадастру: Навч. посіб. / М. Г. Ступень, Р. Й. Гулько, О. Я. Микула та ін.; За заг. ред. М. Г. Ступеня.* — Л.: Новий Світ. — 2003. — 336 с.
6. *Третяк А. М.* Земельний кадастр ХХІ століття: Зарубіжні і вітчизняні погляди на розвиток земельного кадастру. — К.: ПВКП “Укртиппроєкт”, 1999. — 164 с.
7. *Третяк А. М.* Земельні ресурси України та їх використання: Посібник / А. М. Третяк, Д. І. Бабміндра. — К.: ТОВ “ЦЗРУ”, 2003. — 143 с.
8. *Третяк А. М., Дорош О. С.* Управління земельними ресурсами: Навч. посіб. — К.: ТОВ “ЦЗРУ”, 2006. — 462 с.
9. *Третяк А. М.* Історія земельних відносин і землеустрою в Україні: Навч. посіб. — К.: Аграр. наука, 2002. — 278 с.
10. *Третяк А. М.* Менеджмент у землекористуванні. Навч. посіб. / А. М. Третяк, А. Я. Сохнич, В. М. Другак та ін.; За заг. ред. А. М. Третяка. — К.: ТОВ “ЦЗРУ”, 2004. — 345 с.
11. *Теоретико-методологічні основи державного земельного кадастру в Україні / М. М. Третяк, О. Я. Панчук, В. М. Друга, Л. Д. Греков, М. М. Романський, А. В. Тарнопольський, М. Д. Черемшинський; За заг. ред. А. М. Третяка.* — К.: ТОВ “ЦЗРУ”, 2003. — 254 с.

Додаткова

12. *Закон України від 19.06.03 № 963-IV “Про державний контроль за використанням та охороною земель” // Відомості Верховної Ради України.* — 2003. — № 39. — Ст. 350

13. Закон України від 22.05.03 № 858-IV “Про землеустрій” // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 125. — Ст. 282.
14. Закон України від 19.06.03 № 962-IV “Про охорону земель” // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 39. — Ст. 349.
15. Закон України від 11.12.03 № 1378-IV “Про оцінку земель” // Відомості Верховної Ради України. — 2004. — № 15. — Ст. 229.
16. Володін М. О. Теоретичні основи формування кадастрового забезпечення базових процесів використання земельних ресурсів: Автореф. дис. ... д-ра техн. наук: 05.24.04 / Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. — К., 2004. — 36 с.
17. Гнаткович Д. І., Ступень М. Г. Земельний кадастр населених пунктів: Навч. посіб. — Л.: Львів. держ. агроун-т, 1999. — 190 с.
18. Гоштинар С. Л. Правове регулювання ведення державного земельного кадастру в Україні і Росії // Акт. пробл. держави і права: Зб. наук. праць. — О.: Юрид. літ-ра, 2003. — Вип. 18. — С. 672–675.
19. Гуроров О. І. Земельно-ресурсний потенціал і проблеми його раціонального використання: Лекція. — Х.: РВВ ХНАУ, 2002. — 69 с.
20. Даниленко А. С. Актуальні питання розвитку земельної реформи в Україні / А. С. Даниленко, Ю. Д. Білик, М. Ю. Гарбуз та ін. — К.: Урожай, 2004. — 96 с.
21. Земельний кодекс України: Наук.-практ. комент. / Ред. В. І. Семчик. — 2-ге вид., переробл. і допов. — К.: Ін Юре, 2004. — 748 с.
22. Кадастр населених пунктів: Підручник / М. Г. Ступень, Р. Й. Гулько, О. Я. Микула, Н. Р. Шпик. — Л.: Новий Світ, 2004. — 392 с.
23. Кулинич П. Державна реєстрація прав на земельну нерухомість та земельний кадастр: поняття, співвідношення та правові засади // Юрид. журн. — 2005. — № 11. — С. 35–42.
24. Лихогруд М. Г. Методи і моделі створення та інтелектуалізації автоматизованих систем земельного кадастру: Автореф. дис. ... д-ра техн. наук: 05.24.04 / Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. — К., 2002. — 32 с.
25. Лихогруд М. Г. Структура й особливості формування кадастрового номера земельної ділянки та іншої нерухомості // Земле-впорядний вісн. — 2000. — № 4. — С. 64–68.

26. *Марков С. Ю.* Загальнорозвиткові тенденції розвитку кадастрової системи // Землевпорядний вісн. — 2003. — № 1. — С. 46–49.
27. *Мартин А. Г., Євсюков Т. О.* Оціночне зонування земель сільськогосподарського призначення: науково-практичні аспекти // Землеустрій та кадастр. — 2005. — № 1. — С. 69–77.
28. *Носік В.* Виникнення права власності на землю: теоретичні і практичні аспекти // Право України. — 2004. — № 9. — С. 81–85.
29. *Про програму створення автоматизованої системи ведення державного земельного кадастру: Постанова Кабінету Міністрів України від 2.12.97 № 1355* // Земельні відносини в Україні: Законодавчі акти і нормативні документи. — К.: Урожай, 1998. — С. 224–347.
30. *Проблеми розвитку земельних відносин, землеустрою і земельного кадастру в умовах ринкової економіки: Тези доп. міжнар. наук.-практ. конф.* // Державний комітет України по земельних ресурсах; Харківський національний аграрний ун-т ім. В. В. Докучаєва / В. Б. Балакірський (ред. кол.). — Х.: ХНАУ, 2005. — 176 с.
31. *Реєстрація землі та нерухомості: Навч. посіб.* / Р. П. Возняк, Д. І. Гнаткович, А. Я. Сохні, М. В. Шворак. — Л.: ЛДАУ, 2001. — 216 с.
32. *Роїк М. В.* Сучасні науково-обґрунтовані підходи до використання землі. — К.: Вид-во “ХХІ вік”; Труд — ГриПол, 2003. — 44 с.
33. *Ступень М. Г.* Використання земель населених пунктів: Монографія. — Л.: ЛДАУ, 2000. — 358 с.
34. *Ступень М. Г.* Містобудівний кадастр: Навч. посіб. / М. Г. Ступень, І. М. Добрянський, О. Я. Микула, Н. Р. Шпік. — Л.: ЛДАУ, 2003. — 224 с.
35. *Третяк А. М.* Економіка землекористування та землевпорядкування: Навч. посіб. — К.: ТОВ “ЦЗРУ”, 2004. — 542 с.
36. *Третяк А. М.* Формування меж адміністративно-територіальних утворень: Навч. метод. посіб. / А. М. Третяк, В. М. Другак, Р. А. Третяк — К.: ТОВ “ЦЗРУ”, 2004. — 85 с.
37. *Управление земельными ресурсами: Учеб. пособие* / П. В. Кухтин, А. А. Левов, В. В. Лобанов, О. С. Семкина. — СПб.: Питер, 2005. — 384 с.
38. *Шеремет А. П.* Земельне право України: Навч. посіб. — К.: ЦНЛ, 2005. — 632 с.

39. *Євсюков Т. О.* Державний земельний кадастр як інформаційна основа еколого-економічної оцінки використання земель: Автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.08.01 / Держ. п-во “Голов. наук.-дослід. та проект. ін-т землеустрою”. — К., 2005. — 19 с.
40. *Євсюков Т. О.* Стан та проблеми планово-картографічного забезпечення земельного кадастру // Соц.-екон. та екологічні пробл. використання і охорони земель в умовах реформування земельних відноси: Тез. доп. наук.-практ. конф. — Х., 2003. — С. 104–107.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Земельний кадастр”	5
Зміст самостійної роботи з дисципліни “Земельний кадастр”	7
Список літератури.....	54

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *Т. М. Коліна*
Комп'ютерне верстання *М. М. Соколовська*

МАУП

Зам. № ВКЦ-3671

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП